

حاشیه‌های اظهارات اخیر علوی وزیر اطلاعات متهم به نقض سیاست‌های کلی نظام؟!

کروه سیاست: نماینده تهران از طرح سؤال از وزیر اطلاعات در مورد احتمال نقض سیاست‌های کلی جمهوری اسلامی درباره حرام‌بودن تولید سلاح هسته‌ای خبر داد. علی خضریان، نماینده تهران در مجلس، ضمن اعلام خبر طرح سؤال ...

صفحه ۳

دوشنبه ۲۷ بهمن ۱۳۹۹ • ۳ رجب ۱۴۴۲ • ۱۵ فوریه ۲۰۲۱

شانس کم لاریجانی در بین اصولگرایان

لیست‌های فرضی کار خودشان بود؟

صفحه ۳

به اشتباه فکر می‌کردم امیرانتظام شخصیت امام^(ع) را خدشه‌دار می‌کند

روایت معادی خواه از دولت موقت

صفحه ۲

اعلام جرم دادستان زنجان علیه وزیر ارتباطات

دل‌نویستن به کرملین جرم است؟!

کروه سیاست: پس از نقل‌قول آذری جهرمی از امام خمینی (ره) درباره عدم دل‌بستن به کاخ کرملین، دادستان زنجان علیه جهرمی اعلام جرم کرد. تاکنون جرم‌انگاری‌ای در رابطه با تأکید بر حفظ استقلال کشور و تکیه بر مردم نه نیروهای خارجی...

صفحه ۳

سال هجدهم • شماره ۳۹۴۱ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

توسعه روان‌رنجور

عیسی منصوری

در همه تجارب توسعه کشورها، نقش راهبران و نخبگان تعیین‌کننده بوده است. اما این نقش‌آفرینی در دقیق‌ترین و ظریف‌ترین رفتارها هم می‌تواند دچار مشکل شود. یکی از این نقاط دقیق، ویژگی‌ها و خواسته‌های شخصیتی راهبران و نخبگان است. برای تقریب به ذهن از مثالی در ساده‌ترین سطح پیاده‌سازی یک برنامه توسعه استفاده می‌کنیم: در دهه‌های گذشته و در مواجهه با ناکارآمدی‌های رویکرد نئوکلاسیک در توسعه، روش‌مندی توسعه مشارکتی در کشورهای در حال توسعه نضج پیدا کرد. در این الگو برای توسعه و بهبود شرایط در مناطق کمتر برخوردار، معمولاً فردی از خارج از جامعه هدف به‌عنوان «تسهیلگر» انتخاب و نقش راهبر فرایند توسعه را ایفا می‌کند. در حالت‌های ارتدوکسی، تسهیلگر باید به گونه‌ای رفتار کند که منجر به توانمندسازی مردم و شکوفایی قابلیت‌های آنها شود، کمترین تأثیر مستقیم را بر تصمیم مردم داشته باشد و مردم هستند که هدف و مسیر را انتخاب می‌کنند. اما واقعیت آن است که به‌عنوان مثال در یک برنامه توسعه روستایی، تسهیلگر انتخاب می‌کند که چه کسی در فلان جلسه حضور داشته باشد و چه کسی صحبت کند، قدرت تماماً در اختیار برگزارکننده جلسه است، می‌تواند به‌صورت دموکراتیک و مسئولانه مورد استفاده قرار گیرد، به همان میزان هم می‌تواند به آسانی مورد سوءاستفاده قرار گیرد. هر قدم برداشته شده توسط تسهیلگر، متأثر از شخصیت و نگاه او و به‌ویژه قرارگرفتن او در مرکز توجهات است که عملاً برایش قدرت و خوشی به همراه دارد. حتی انکارنفس و ابراز متواضعانه اینکه «من کسی نیستم» هم نوعی ارضای خودبزرگ‌بینی دانسته شده است. در این حالت، اگرچه جامعه محلی احساس خوبی از این مشارکت خود در فرایند توسعه دارد، اما گاهی عملاً در مسیر قدرت‌خواهی تسهیلگر و خواسته‌های پنهان و پیدای او حرکت می‌کند. در اینجا «مشارکت به معنای توانمندسازی» به «مشارکت برای قدرت» تبدیل می‌شود. عملاً همان چیزی اتفاق می‌افتد که متأثر از نیازهای ارضانگشته تسهیلگر، بدان «توسعه روان‌رنجور» می‌گویند. به نظر می‌رسد برخی کشورها در مواجهه با ناکارآمدی‌های بازارها و دولت‌ها به تله راهبران سیاسی‌ای می‌افتند که مدعی راهبری مشارکتی و نمایندگی مردم هستند؛ این راهبران باوجود ادعای مشارکت مردم، در عمل (آگاهانه و یا ناآگاهانه) منویات مطلوب خود را دنبال می‌کنند. اما مسئله مهم‌تر آن است که جوامع در شرایط بروز بحران، آمادگی پذیرش رویکردهای این دسته از راهبران را دارند و مدعیان راهبری نیز ناآگاهانه یا خودآگاه می‌توانند به مسیری وارد شوند که به‌رغم نشان‌دادن تواضع و سلامت در رفتار، در عمل سبب‌ساز توسعه نشده بلکه جامعه را به انحراف می‌برد. رفتار این راهبران بر این فرض استوار است که «ما» بهتر از «آنها» (جوامع هدف) و به‌همین‌ترتیب بهتر از سایر مدعیان می‌دانیم.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

مسئله ایران‌شهری و مخالفانش

دوره معاصر هَـمَچَم با نام‌های ایران بزرگ، ایران‌ویج و ایران‌ویجه یا تمدن ایران‌شهری نیز یاد می‌شود (Ērānšahr)، برآمده از واژه پارسیگ ērān (ایران)، نام شاهنشاهی ایران بوده و معنای سرزمین ایرانیان را می‌دهد. ایران‌شهر در دوران ساسانیان به واحدی جغرافیایی-مفهومی تبدیل شد و ایرانیان، فراتر از باورهای مذهبی و قومی، خود را شهروند «ایران‌شهر» می‌دانستند. از این رو، از نظر بسیاری از پژوهشگران، مفهوم ایران‌شهر همان مفهوم «ایرانیت» است با مجموعه‌ای از ارزش‌های فرهنگی، همچون نوروز که در درازنای تاریخ توانسته، توسط همه مردمان گوشه گوشه واحد جغرافیایی «ایران‌شهر» تداوم پیدا کند. درحالی‌که شاپور یکم ساسانی در سنگ‌نبشته سه‌زبان‌اش در قبه زردشت، خویش را «فرمانروای ایران‌شهر» می‌شناساند که آتورپاتکان یا آذربایجان امروزی‌ن را هم به عنوان بخشی از ایران‌شهر ذکر کرده است، جریان قوم‌گرایان در تبلیغات خود تلاش دارند مفهوم ایران‌شهری را به معنایی نژادی و زبانی تحریف کنند...

ادامه در صفحه ۴

میرمهرداد میرسنجری

چندی است برخی جریان‌ها به طور علنی ستیزه خود با مفهوم اندیشه ایران‌شهری را علنی کرده و از هر فرصت و بهانه‌ای برای توهین به این مفهوم سترگ تاریخی سوءاستفاده می‌کنند، درحالی‌که نام ایران‌شهر و اندیشه ایران‌شهری واژه‌ای قومی و قبیله‌ای نیست و ریشه در هزاره‌های تاریخ و تمدن فرهنگی ایران‌زمین دارد که گستره‌ای فراخ از کاشغر در غرب چین تا بالکان و کروواسی و از قفقاز و تفلیس و باکو تا جنوب خلیج فارس را در بر می‌گرفته است. به عقیده هرتسفلد، واژه ایران‌شهر در دوره هخامنشیان برای نام رسمی شاهنشاهی هخامنشیان به کار رفته است. نیولی تأیید کرده که مفهوم ایران و ایران‌شهر در سده سوم میلادی و در پادشاهی اردشیر یکم ساسانی متداول بوده است. ایران‌شهر که از آن در

حرف اول

توسعه شهرنشینی حاشیه‌ای در جنوب شرق استان تهران

جمعیتی استان تهران با متوسط کشوری تفاوت دارد: رشد جمعیت این استان در دوره پنج‌ساله ۸۵ تا ۹۰ معادل ۴۴ درصد و ۱۵ درصد بیش از متوسط کشوری (۲۹ درصد) است. این اضافه رشد جمعیت به‌دلیل مهاجرت رخ داد، چراکه رشد طبیعی جمعیت در این استان حدود یک درصد است. توسعه شهرنشینی با تغییر کاربری اراضی کشاورزی به مسکونی مسئله‌ای مهم در این ناحیه است. توسعه مناطق شهری پیش‌بینی‌شده در برخی از زمین‌های کشاورزی این ناحیه فشارهایی را بر سامانه تولید غذای آینده آورده و معیشت در این مناطق آسیب‌پذیر را تهدید می‌کند. البته خود مسئله کشاورزی در این ناحیه با برداشت فراتر از حد طبیعی آب از سفره‌های آب زیرزمینی این منطقه همراه است: در استان تهران تعداد چاه‌های عمیق غیرمجاز ۳۲ هزار حلقه برآورد شده است. حدود ۱۰ هزار حلقه چاه عمیق غیرمجاز مربوط به شهر تهران و پیرامون آن است! در دهه‌های پیشین در این مناطق می‌شد از ژرفای ۳۰ متری زمین نیز آب استخراج کرد. افت شدید سطح آب‌های زیرزمینی

ادامه در صفحه ۴

مهدی زارع

در بازدید اخیر نگارنده از محدوده شهرستان‌های ورامین و قرچک و پیشوا در جنوب شرق استان تهران، مشخص شد که جذب مهاجران، به توسعه سریع شهری به‌صورت حاشیه‌نشینی در این ناحیه انجامیده است. آخرین سرشماری سال ۹۵ جمع جمعیت سه شهرستان ورامین، قرچک و پیشوا را ۸۴۳ هزار نفر نشان می‌دهد که برای پایان سال ۱۳۹۹ برآورد می‌شود که این جمعیت به حدود ۹۸۶ هزار نفر (آستانه یک میلیون نفر) رسیده باشد. این تجمع جمعیتی به غیر از شهرستان پاکدشت با ۷۵۰ هزار جمعیت در سال ۹۵ بوده است. برآورد می‌شود که این چهار شهرستان شرق- جنوب شرق استان تهران در پایان سال ۹۹ جمعیتی بالغ بر یک میلیون و ۸۶۰ هزار نفر داشته باشند. سرشماری سال ۹۰ نشان داد شاخص‌های

خانواده محترم وزین

درگذشت خواهر گرامیتان

سرکار خانم دکتر زهره وزین

را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض

می‌کنیم. از خداوند منان برای آن مرحومه

غفران و برای بازماندگان صبر آرزو مندیم.

امیرمظاهری – قادر پناه

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰۳۶۱۱۹

همکار گرامی جناب آقای نوروزی

مصیبت وارده را تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند

سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر

بازماندگان صبر آرزو مندیم.

روزنامه شرق

كُلُّ مَنْ عَلَيَّاهُ فَانْ

وَيَبْقَى وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

جناب آقای محمد توسلی –جناب آقای عبد الله توسلی در گذشت مرحومه خانم فخری توسلی را به شما و خانواده گرامی تسلیت عرض کرده و طلب مغفرت و رحمت واسعه را از سوی یگانه هستی برای این عزیز در گذشته مسئلت داریم .

انجمن اسلامی مهندسين

ضایعه درگذشت جانباز سرافراز

آقای علیرضا گرجی

را به خانواده محترم آن مرحوم تسلیت عرض می‌کنیم.

از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای

سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

دیرستان شاهد شهید راصد

روزنامه شرق

قابل توجه هنرمندان
نویسندگان، روزنامه‌نگاران
مدیران و مخاطبان فرهیخته
روزنامه شرق

روزنامه «شرق» در راستای تداوم زنجیره فعالیت‌های فرهنگی و انتشاراتی خود در نظر دارد در سال جاری سررسید جامع ۱۴۰۰ را با نام «سررسید قرن» منتشر کند. سررسید «قرن» مجموعه‌ای محتوامحور از تمامی رویدادهای مناسبتی فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، هنری و اجتماعی خواهد بود که مشابه آن در هیچ سررسیدی وجود نخواهد داشت. تیم تولید محتوای «شرق» با چند ماه کار پژوهشی، مجموعه‌ای از مناسبت‌های ملی- تاریخی- بین‌المللی را با تفکیک مناسبت‌های شمسی/میلادی/قمری تدارک دیده‌اند که مجموعه این کار پژوهشی در سررسید قرن به همراه تصاویر چهره‌ها منتشر خواهد شد. همچنین در سررسید ۱۴۰۰ به بهانه پایان قرن شمسی و ورود به قرن تازه، مجموعه‌ای از صد عکس-رویداد مهم قرن به همراه شرح آن منتشر خواهد شد که به نظر می‌رسد این مجموعه برای روزنامه‌نگاران، پژوهشگران و مدیران واجد ارزش کاربردی-آرشیوی باشد. اطلاعات مراکز فرهنگی شامل سینماها، تئاترها، گالری‌ها و... در تهران و شهرستان‌ها نیز در این سررسید در دسترس خواهد بود.